

Myremanden

Nomineret. Nogle går og tramper på dem, men Hans Joachim Offenberg kan ikke få nok af myrer. Han har forsket i én myreart i 10 år og bekæmpet skadedyr i troperne med dem, og i sin baghave har han en myre, der kan slå en mand ihjel.

Af Jeppe Bangsgaard
jeba@berlingske.dk

»Tiden går i stå for mig, når jeg kigger på myrer,« udbryder Hans Joachim Offenberg.

Han er seniorforsker på Aarhus Universitet og sin karriere har han helliget de små sorte størrelser.

»Jeg ved ikke, hvad det er, der sker, men nogle gange skal jeg helt lade være med at gå ned i vores terrarieafdeling på universitetet, for så går der hurtigt to timer, uden at jeg opdager det.«

Hans Joachim Offenberg er manden bag »Myrer«, en lille bog, der er en del af Aarhus Universitetsforlags serie Tænkepauser, og som er nomineret til Danmarks Biblioteksforening og Berlingskes bogpris, Læsernes bogpris.

Hans fascination stopper ikke efter almindelig kontortid. I sin stue derhjemme har han et terrarium, og et skur i baghaven har han isoleret og indrettet som myrebo.

»Så er jeg tæt på dem og kan bruge de lange vinteraftener på at sidde og kigge på dem og lave småforsøg.«

Som barn var Hans Joachim Offenberg ikke mere interesseret i myrer end andre raske piger og drenge. Passionen opstod først på biologistudiet, hvor han skrev speciale om myrer. Da han var færdig, blev han faktisk tilbudt at skrive en ph.d. om et andet lille dyr, myggen.

»Det sagde jeg nej til, selv om det var rigtig svært at få en ph.d. dengang. Jeg ville simpelthen bare arbejde med myrer.«

Efter et par år fik han sin vilje: En ph.d. om myrer. Siden har han ikke arbejdet med andet.

Som Hans Joachim Offenberg ser det, er der mange gode grunde til, at myrerne er så fascinerende. For eksempel det, at der er mange paralleller mellem myrer og mennesker.

»De kan bygge solfangere, de opdagede landbruget, før vi blev til aber, de begår statskup og tager slaver,« forklarer han.

Den slags finurlig fakta er hans bog spækket med. Samtidig er forskellene til at få øje på.

»Hvis du ser en myre hjemme på terrassen, giver det ikke mening at se på den som et enkeltindivid. Man skal se hver myre som en celle i en superorganisme. De kan agere uafhængigt af hinanden, men piller du myren ud af sammenhængen, dør den. Så de er afhængige af hinanden.«

Sammen kan de til gengæld gøre overordentlig stor gavn. For eksempel med at bekæmpe skadedyr.

»Hvis man lærer at bruge dem rigtigt, er de mere effektive end sprøjtemidler og langt billigere og mere miljøvenlige. Myren blev også brugt som skadedyrsbekæmper for minimum 1700 år siden i oldtidens Kina.«

Skadedyrsbekæmpelse med myrer har Hans Joachim Offenberg arbejdet med at udvikle i blandt andet Australien, Thailand og Afrika.

»Man skal bruge en saks, et stykke snor og en plastikpose,« forklarer han om metoden i troperne.

»Vævermyren, som vi bruger, bygger reder i træerne, og de reder kan man klippe ned på samme måde, som man klipper en frugt ned – man bliver bare bidt lidt mere, for myrerne er ret aggressive. Man flytter rederne ind i en plantage med f.eks cashewtræer på bestemte steder og sammenligner udbyttet med og uden myrer,« siger han og fortæller, at han netop har fået resultaterne fra et projekt i Benin. De viste, at udbyttet steg med 80 procent, når myrerne fik lov til at gå løs på skadedyrene.

Herhjemme har Hans Joachim Offenberg og hans kolleger netop fået penge til et lignende projekt med almindelige skovmyrer i plantager med æbletræer og juletræer.

Hvordan reagerer omgivelserne, når de hører, at du er ekspert i myrer?

»En reaktion, jeg altid får, er, at folk spørger: Hvordan slår man myrerne ihjel? Det er nogenlunde det eneste spørgsmål, jeg ikke gider svare på.«

Han har en søn på otte år, og blandt hans kammerater er det populært at komme med i myrelaboratoriet i haven. Særligt fordi der er en myreart, som Hans Joachim Offenberg kalder dræbermyren.

»Det er en australsk myre, som er meget stor og har så store øjne, at man kan få øjenkontakt med den. Den art slår faktisk hvert år mennesker ihjel i Australien. Den stikker som en hveps, og får man stik nok, dør man. Så den vil vennerne jo gerne se.«

Hvad siger din kone?

»Hun ryster lidt på hovedet af mig, men jeg tror, hun har lært at affinde sig med det. Da vi købte vores hus for 10 år siden, rendte der en myre rundt på gulvet. Min kone syntes ikke ligefrem, det var et salgspareparameter, men jeg syntes, det var et rigtig fedt hus, for det var en lidt sjælden myreart. Det vægtede tungt for mig.«

Kan man få følelser for myrer?

»Jeg ved ikke, om jeg ligefrem har et følelsesladet forhold til dem, men jeg går ikke og tramper dem ihjel. Man kan jo aldrig vide, om det er en selvmordsbombemyre, man møder, eller en myre, der er vildt begejstret, fordi den netop har fuldført et statskup. Der kan være så meget med den der lille fis, der render rundt på fliserne.«

